

Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg: Barn och personal per 15 oktober 2010

UF0123

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Alströmergatan 12
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Robert Hansson
Telefon: 019-17 65 23
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och enligt föreskrifter i SKOLFS 2000:157 samt ändringsföreskrifter 2003:24, 2004:24, 2007:36, 2008:24, 2009:23 och 2009:39.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:2004). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsförfarande för undersökningen utreds för närvarande.

A.9 EU-reglering

Nej

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå. Syftet med denna undersökning är i sin tur att ge en samlad bild av den verksamhet som bedrevs inom svensk förskoleverksamhet och skolbarnomsorg. Undersökningens mätdatum är 15:e oktober, och alla uppgifter ska avse de förhållanden som rådde detta datum.

Väsentligen har undersökningen haft samma innehåll och samlat in snarlika uppgifter sedan 70-talet, dock har åtskilliga variabler förändrats eller tillkommit under årens lopp. Vissa administrativa förändringar har också gjorts i insamlingen (exempelvis har vissa variabler övergått till att samlas in i andra undersökningar).

Nedan följer exempel på förändringar som genomförts de senaste åren:

Från och med 15:e oktober-insamlingen 2008 hämtas uppgifter om elever och barn i förskoleklass och fritidshem in från undersökningen *Grundskolan: elever per 15 oktober*.

Den 1 juli 2009 ersattes begreppet familjedaghem med samlingsbegreppet

pedagogisk omsorg i skollagen. Detta innebär ett tidsseriebrott där det nya begreppet pedagogisk omsorg ersätter det gamla begreppet familjedaghem i undersökningen.

A.11 Statistikanvändning

De färdigbearbetade statistikuppgifterna publiceras på skolverkets hemsida och ingår även som delar i ett antal publikationer, och har därför en bred bas av potentiella användare. Tänkbara användare kan bland annat vara riksdag, regering, myndigheter, kommuner, landsting, länsstyrelser, företag, branschorganisationer, intresseorganisationer, internationella organisationer, universitet, högskolor, forskare, studerande, massmedia och allmänheten.

A.12 Uppläggnings och genomförande

SCB genomför insamling och sammanställning av statistiken på uppdrag av Skolverket, medan Skolverket i egenskap av statistikansvarig myndighet ansvarar för publicering. Undersökningen är en årlig totalundersökning där landets samtliga kommuner agerar som uppgiftslämnare.

Undersökningen initieras genom att ett missiv med användaridentitet och lösenord för elektronisk inloggning till SCB:s webblankett skickas ut i början av oktober till samtliga Sveriges kommuner. Kommunen ansvarar sedan för att lämna svar för hela kommunens verksamhet, både verksamhet i kommunal regi och enskild regi, varvid kommunen i många fall själv samlar in uppgifter från verksamhet i enskild regi. Samtliga uppgifter avser summerade värden på kommunal nivå, men uppdelade på kommunal respektive fristående verksamhet, och i vissa fall uppdelade på flera nivåer, såsom exempelvis kön, ålder eller utbildning.

SCB genomför en omfattande granskning av materialet och återkontaktar om nödvändigt uppgiftslämnarna för kontroll och eventuell korrigerings.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I dagsläget finns inga planerade förändringar till kommande insamlingar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framförallt gäller statistikens målstorheter
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s *MIS 2001:1 Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik* ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna. Publikation finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De centrala målstorheterna i undersökningen är antal och andel inskrivna barn i förskola och pedagogisk omsorg per kommun. Antal och andel anställda i förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola, samt antal verksamheter och avdelningar i förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola och öppen fritidsverksamhet.

1.1.1 Objekt och population

Populationen avser all förskoleverksamhet och skolbarnomsorg i Sverige. Objekten avser den verksamhet som bedrivs i kommunal och fristående regi i Sveriges kommuner inom områdena förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola och öppen fritidsverksamhet.

Undersökningen avser därför snarast att mäta egenskaper knutna till Sveriges kommuner (geografisk indelning), exempelvis hur många förskolor det finns i fristående respektive kommunal regi i en viss kommun, eller hur stor andel av kommunens femåringar (enligt folkbokföringen) som är inskrivna i förskola.

1.1.2 Variabler

Förskola

Antal inskrivna barn efter kön och födelseår.

Antal inskrivna barn med annat modersmål än svenska efter födelseår samt antal därav som får modersmålsstöd.

Antal avdelningar efter antal inskrivna barn.
Antal småbarnsavdelningar efter antal inskrivna barn.
Antal inskrivna barn efter åldersgrupp i verksamhet på obekväma tider.
Antal förskolor.
Antal förskolor och inskrivna barn efter driftsform (enskild regi).
Förekomst av verksamhet med öppethållande på obekväma tider.
Antal anställda som arbetar med barn efter kön.
Antal anställda som arbetar med barn efter utbildning och kön.
Antal arbetsledare efter kön.
Huvudman
Kommun
Län (härledning från kommun)
Antal barn i befolkningen 0-12 år per kön och ålder (hämtas från SCB:s
befolkningsregister)

Pedagogisk omsorg

Antal inskrivna barn efter kön och födelseår.
Antal inskrivna barn med annat modersmål än svenska efter födelseår samt antal
därav som får modersmålsstöd.
Antal verksamheter i pedagogisk omsorg med barn i åldrarna 0–12 år efter
verksamhetens storlek.
Antal anställda som arbetar med barn efter kön.
Antal anställda som arbetar med barn efter utbildning och kön.
Huvudman
Kommun
Län (härledning från kommun)
Antal barn i befolkningen 0-12 år per kön och ålder (hämtas från SCB:s
befolkningsregister)

Öppen fritidsverksamhet

Antal verksamheter och öppethållande per vecka.
Antal verksamheter som finns i samma organisation som skolan samt övriga
antal avdelningar.
Huvudman
Kommun
Län (härledning från kommun)

Öppen förskola

Antal öppna förskolor och öppethållande per vecka.
Antal öppna förskolor i familjecentral.
Antal anställda som arbetar med barn efter kön.
Antal anställda som arbetar med barn efter utbildning och kön.
Huvudman
Kommun
Län (härledning från kommun)

1.1.3 Statistiska mått

Antal, andelar, summor, medelvärden, och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Riket, län, kommun, skolhuvudman, kön, ålder, utbildning.

1.1.5 Referenstider

Mätdatum är 15 oktober eller närliggande vardag.

1.2. Fullständighet

Statistiken ger en god bild av området Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i de insamlade uppgifterna varierar från kommun till kommun. Fel i enskilda variabler är svåra eller omöjliga att kvantifiera. Viss osäkerhet i de redovisade siffrorna kan framförallt förekomma i redovisningen av antal årsarbetare efter verksamhetsform, av antal avdelningar i förskola och av antalet barn med annat modersmål än svenska eller med modersmålsstöd.

2.2 Osäkerhetskällor

Kommunerna svarar själva för sammanräkning från anläggnings- till kommun-nivå. Svårigheter förekommer att utifrån den rapporterade summan bedöma om det förekommer någon typ av summeringsfel.

2.2.1 Urval

Då undersökningen är en totalundersökning är ingen urvalsosäkerhet aktuell.

2.2.2 Ramtäckning

Samtliga kommuners förskoleverksamhet och skolbarnomsorg ingår i undersökningen, varför ramtäckningen skall vara komplett.

2.2.3 Mätning

Undersökningen besvaras elektroniskt via SCB:s webblankett av kommunernas uppgiftslämnare. Eventuella mätfel kan bero på feltolkningar av anvisningar eller ofullständiga uppgifter som är svåra att upptäcka vid granskning.

2.2.4 Svarsbortfall

Samtliga uppgiftslämnare för Sveriges 290 kommuner har lämnat in uppgifter. Eventuellt partiellt svarsbortfall, som inte går att upptäcka vid granskning, kan förekomma. Exempel på det kan vara att en verksamhet inte har rapporterats trots att den är verksam, då alla kommuner inte har alla typer av verksamheter,

och det förekommer en naturlig variation över tiden, varför partiellt bortfall är svårt att upptäcka.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgiftslämnarnas svar granskas i ett förstaläge maskinellt på SCB:s webblan-kett i samband med att blanketten fylls i. Om lämnat värde på en fråga i hög grad avviker från fjolårets värde får uppgiftslämnaren ett meddelande om detta, och ges möjlighet att kommentera skillnaden. Webblan-ketten spärrar även vissa typer av ologiska svar.

När uppgifterna skickats in via webblan-ketten granskas de manuellt genom ytterligare granskningskontroller. Vid större avvikelser (jämfört med tidigare års värden eller gentemot andra kommuner) eller vid till synes orimliga värden återkontaktas uppgiftslämnarna för kommentarer.

Uppgifterna om antal barn per kommun och ålder kommer från Befolkningsre-gistret och har granskats där.

De granskade uppgifterna sammanställs till sist i tabeller som publiceras på Skolverkets hemsida.

2.2.6 *Modellantaganden*

Förekommer inte.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Är ej aktuellt.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag.

3.2 **Framställningstid**

Publiceringen sker drygt 5 månader efter referenstidpunkten.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Väsentligen samma innehåll sedan 70-talet, dock har en del variabler ändrats och en del har tillkommit under årens lopp.

Den 1 juli 2009 ersattes begreppet familjedaghem med samlingsbegreppet pedagogisk omsorg i skollagen. Familjedaghem kan därför inte helt jämföras med pedagogisk omsorg.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifterna går att jämföra på kommunnivå.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Undersökningen utgör en del av Skolverkets samlade skolstatistik. Statistiken kan sammanvändas på kommunnivå gentemot annan statistik avseende exempelvis inskrivna barn, personal, personaltäthet och dylikt. Jämförelser på individ- eller skolnivå är däremot inte möjligt liksom att det inte går att följa enskilda individers skolgång från förskolan, då inga individuppgifter samlas in.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Publikationer och databaser på Skolverkets hemsida: www.skolverket.se.

Delar av statistiken finns även i "På tal om utbildning", "Statistisk Årsbok" och "Utbildningsstatistisk Årsbok" som alla utges av SCB.

5.2 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av kortare PM samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

5.3 Dokumentation

Insamlingen dokumenteras i samråd med Skolverket. I dagsläget har SCB ingen ytterligare offentlig dokumentation utöver denna *Beskrivning av statistiken*.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan utföras på registermaterial. Angående uppdrag hänvisas till Skolverket eller SCB.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket www.skolverket.se, tfn: 08-527 332 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se